

Katedra filosofie

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno studenta: Michaela Krejčová

Název práce: Byl Jean-Jacques Rousseau osvícenským filosofem?

Jméno vedoucího práce: Prof. PhDr. Petr Horák, CSc.

I. Formální kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.	X		
2. Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		X	
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.		X	
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.		X	
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce)	X		

Slovní ohodnocení

Autorka se zabývá otázkou zda „byl Jean-Jacques Rousseau osvícenským filosofem“. Otázka je velice zajímavá, neboť jak známo, není lehký úkol Rousseau přiřazovat do jedné tradice. Švýcarský filosof je považován i za revolucionáře, romantika, kulturního konservativce, liberála, totalitarista nebo republikána. Autorka k tomu připomíná, že je považován i za preromantického myslitele. Nic méně se dá, jak prokazuje Michaela Krejčová, Rousseau – s výhradami – považovat za filosofa osvícenství.

Práce obsahuje vedle úvodu a závěru čtyři hlavní díla, v kterých odborně popisuje historický rámec a vývoj k osvícenství. Mimo to definuje osvícenství a představuje důkladně a přesvědčivě myšlení francouzského osvícenského filosofa Voltaire, kterému věnuje rozsáhlou samostatnou kapitolu. Odkazuje i na vlivy, které způsobily na něj, jako např. John Locke. Nadále se samozřejmě věnuje i Rousseauovi, zabývá se jeho velice kritickými názory o vědách a umění, jeho pojednání o člověku a o občanské společnosti. Autorka však více méně jen popisuje myšlenky Rousseau, ačkoliv je i schopna je analyzovat a vyvodit z nich důsledky pro téma práce, např.

když srovnává jeho myšlenky s těmi od Voltaira. Závěr a výsledek práce tzn. odpověď na otázku, zda Rousseau byl osvícenským filosofem, vychází právě ze srovnání s Voltairem. Voltaire tedy slouží jako osoba srovnání. Rousseau není podle autorky **klasickým osvícenským filosofem**, což je na základě analýzy přesvědčivě. Nic méně je odůvodnění téze poněkud krátké a povrchní.

Celý text je do jisté míry trochu nepřehledný, neboť není vůbec jasné, zda se jedná o teoretickou, historickou nebo komparativní práci. Teoretické (např. s. 12-18), historické (s. 19-26, 66-68), komparativní (s. 16-19, 62-65) části se vystřídají, občas jsou i zaměňovány. Zda se, že autorka se snažila napsat historickou práci. O tom osvědčuje opakování popisování historického kontextu, v kterém došlo k osvícenství. Autorka tu odkazuje např. na René Descartes ale i na Johna Locka. Stejně odkazuje na vlivy, které způsobily na jednotlivé zkoumány autory. Mimo to se popisuje a analyzuje přesvědčivě Kantovo a Foucaultovo pojetí osvícenství.

Další problém práce, jejímž tématem je Rousseau, je v tom, že úvahy o něm začínají až na str. 39 resp. 40. Celková práce přitom obsahuje 73 stran textu. Už část o Voltairovi obsahuje více než 10 stran. Z tohoto důvodu má práce částečně i ráz komparativní práce. Za komparativní práce mluví i srovnání Kanta s Foucaultem (např. s. 18). Bohužel se v závěru už nenajde žádný odkaz na ně. Oba filosofové stojí na začátku práce nějak sami pro sebe.

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.		X	
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu .	X		
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.	X		
4. Zpracování vykazuje rysy vlastního přínosu.		X	

Slovní ohodnocení

Autorka se dobře orientuje v odborné literatuře. Přitom však používá jen sporadicky současná sekundární literaturu, jako např. Jan Pavlík, Milan Znoj nebo Milan Sobotka. To samozřejmě i souvisí faktem, že odborné literatury, přeložené do češtiny, je málo. Ale proč nepoužívala při popisování historického kontextu moderní literaturu a opírala se o Tocquevilla (např. S. 13)? Autorka se stejně dobře orientuje v primárních textech (i v cizojazyčné) jiných myslitelů, důležité pro téma. Je bezproblémově schopna je vpracovat do textu.

III. Jazyková kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb .	X		
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem .	X		
3. Student zvládl a rozumí terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá.	X		
4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.		X	
5. Práce je vybavena vhodně (ve shodě s charakterem zvoleného tématu) doplňky textu (obrazové přílohy apod.)			

Slovní ohodnocení

Práce je psána kultivovaným odborným jazykem a bez gramatických a stylistických chyb. Odborné terminologii oboru a tématu, jímž se autorka zabývá, zvládla a rozuměla.

Ohledně práce se citacemi je kriticky připomínat, že často chybí zdroj. V úvodu např. chybí úplně. To platí i pro závěr, když zkoumá historický kontext (především na s. 66). Nadále by bylo třeba zdroj např. na str. 49 „Rousseau [...] si dobře uvědomoval nereálnost znovuoobnovení přirozeného stavu“. Tento názor je sice docela správně, ale přece chybí zdroj. Chybný je citát 49 na straně 28, autorem citátu zřejmě není Voltaire, ale autor úvodu spisu „Výbor z díla“, tj. Vladimír Čechák.

Problematický je seznam literatury. Není např. jasně proč Kantův článek „Odpověď na otázku: co je osvícenství“ je uveden jako sekundární literatura? Seznam sekundární literatury je stejně částečně nejasný, např. Milan Znoj a Ján Pavlík. Občas jsou uvedena čísla stran příspěvků v časopisech nebo sbornících, převážně však ne.

IV. Otázky k obhajobě

Co jsou znaky preromantismu? V čem se zásadně rozlišují od osvícenství?

Jaký je stav výzkumu

Navržená známka

3

Datum

Podpis oponenta práce